

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Deputacija „Maticе Slovenske“ pri cesarji.

Δ Včeraj 13. t. m. ob 11. uri dopoldne je bila deputacija „Maticе Slovenske“, obstoječa iz gg. predsednika župana Grassellija, podpredsednika prof. Levca in odbornika prof. Šukljeja vzprejeta v avdijenci od presvetlega cesarja, da Mu izroči prekrasni „Spomenik“, katerega je o šeststoletnici na svetlo dala „Matica Slovenska“. Gospod predsednik je cesarja ogovoril tako:

Veličanstvo!

„V obeh deželah, kateri te dni praznujeta slavnost šeststoletnega združenja s presvetlo krono Habsburško, stanujejo Slovenci v velikem številu, na Kranjskem zlasti je Slovencev ogromna večina prebivalstva.“

„Matica Slovenska, literarno društvo, katero ima svoje ude po vseh deželah, koder prebiva slovenski narod, štela si je v svojo dolžnost, da tudi na literarnem polju postavi patrijotičen spomenik svečanosti, katero zdaj obhajajo do malega vsi Slovenci. Izdala je v to svrhu slavnostno knjigo in preudano prosi: Vaše Veličanstvo blagovoli premilostno vzprejeti jeden izvod te knjige!“

Nj. Veličanstvo je na to blagovolilo odgovoriti:

„Es freunt Mich sehr, diesen neuen Ausdruck der patriotischen Gesinnungen Meiner treuen Slovenen entgegen zu nehmen.“

To je slovenski: Jako Me veseli ta novi izraz patrijotičnega mišljenja Mojih zvestih Slovencev vzprejeti.“

Na to je presvetli cesar vprašal deputacijo, koliko članov ima Matica. Pozvedoval je, ali ima svoje člane samo na Kranjskem, ali tudi po drugih slovenskih pokrajinah, osobito je želel vedeti, če ima tudi na Štajerskem kaj članov. Napósled je vprašal, kakšne knjige daje na svetlo Matica. G. predsednik Mu odgovori, da izdaje izvirne znanstvene in poučne spise, pa tudi prevode, osobito leposlovnih del, letos pa, da je izdala samo ta „Spomenik“.

Na to je bila deputacija premilostno odpuščena.

Za danes dostavljamo še to, da je ta „Spomenik“, kar se tiče vsebine, tiska in vse oprave izredno krasno delo. Vse pohvale je vredna tudi prekrasna kaseta, v katerej je hranjena knjiga. Izrezal jo je g. Mlakar po načrtu g. inženirja Duffeja, ki ima posebne zasluge, da je ornamentalni del knjige tako dovršen. Občinstvu nudi se prilika to knjigo ogledati si v obrtni razstavi, kjer je po dovoljenji Nj. Veličanstva razstavljena.

Ljudska veselica.

Kakor ves vzpored slavnosti, tako se je vršila tudi ljudska veselica v velikanskih dimenzijah, a v tako čudovitem redu, da so celo organi javne varnosti ponavljajoč se izrazili, da naroda, ki bi sam tako uzorno vzdrževal red, še neso videli.

O 3. uri popoldne bili so vsi oddelki Lattermanovega drevoreda prenapolnjeni občinstva, a razen tega bilo je na travnikih pod Tivoli ljudstva kar glava pri glavi. Zatrjuje se nam, da se je ljudske veselice udeležilo blizu 50.000 ljudij. Ko je po 4. uri popoldne pokanje topičev nam dalo zname-

nje, da se Nj. Veličanstvo bliža od strelišča, pričelo se je radostno gibanje mej brezbrojno množico in h krati začuli so se gromoviti tisočeri živio-klici, — cesar dospel je v cesarski paviljon.

Prišel se je velikanski spreved. Na čelu bil je banderij 30 kmetških fantov na čilih in lepih konjih, vsi v narodni kranjski noši lepo in bogato opravljeni, vsi spretni in vežbani jahači. Brez sedla in brez stremen vladali so iskre konje z izredno sigurnostjo. O teh konjanikih moglo se je reči „Malo nas je, a smo junaci.“ Na vsakem jahališču se smejo pokazati. Zlasti se je odlikoval zastavonoša g. Tavčar iz Poljan. Druzihi imena nam neso znana, sicer bi jih drage volje priobčili, ker so izzivali splošno priznanje in občudovanje.

Posebno simpatično je pozdravljalo občinstvo vrle dolenske garde pod vodstvom stotnika Wagnerja, ki so pri vsakem nastopu kazale pravo vojaško disciplino in izvežbanost, dasiravno je marsikateri že davno puško zamenil z orodjem svoje vsakdanje obrti. Veseli in srčni „živeli“ doneli so jim povsod nasproti in njih izvrstna godba vzbujala je željo v nas, da bi si tudi Ljubljana osnovala kaj jednega.

Za temi vrstila so se društva: „Sokol“, Ljubljanski turnerji, ki pa tudi pri tej priliki neso pozabili črno žolto-rumenih trakov, čitalniški pevski zbor (200 mož), filharmonično društvo, društvo katoliških rokodelskih pomagačev Ljubljanskih in novo rokodelsko društvo iz Šent-Vida nad Ljubljano s svojo lepo novo zastavo, Vrhnika s prelepim novim praporom, Kamniška Lira, Škofjaloka, Kranj itd.

Največo pozornost pa so vzbujali župani in občinski svetovalci iz vse dežele. Bilo jih je okolu 1000 mož, vsi z belo-modro-rudečimi trakovi na klobukih in s črno-žoltimi širokimi trakovi preko ram in prs, krepke postave, inteligentni obrazi in skoro brez izjeme v narodni noši: visokih škornjah, irbastih hlačah, debelimi srebrnimi gumbi na svilenih in baržunastih vestijah, s kratka: od nog do glave v lepi opravi naših kranjskih kmetov. Videlo se jim je, da so ponosni na svoj poljedelski stan, da so zastopniki kmeta, ki vse redi in vse živi. Mej njimi so bili osobito lepi Mengšani, njim na čelu vrli župan gosp. Levec, Cerkljanski in Vodiški župani in oni iz Gorenjskega, Žumer iz Gorjan, Notranjci in Dolenci. Ko so krepko stopali mimo nas, čulo se je od vseh strani priznanje in pozdravi na to vse časti vredno skupino, ki je zastopala vso deželo in katere tako slovesno združene ne vidimo zopet tako hitro. Da bi bilo možno fotografovati vse čestite župane in sploh ves spreved, bila bi to slika neprecenljive vrednosti.

Šišenske čitalnice mešani zbor je že po vsej deželi znan, a za to priliko se je še posebno pobrinil. Zale pevke bile so vse v krasnih pečah in sploh elegantno in bogato oblečene, pevci pa so bili vsi črno oblečeni v nekakej českim pevskim društvom povzetej, jako lično pristujočej uniformi in, ko so defilovali mimo cesarja, premenili so jako prikladno red svojih vrst. Moški obkolili so ženske, viharo vskliknili živio in pri tem dvignili kvišku klobuke, mej tem, ko so pevke nazdravljale

z belimi robci. Šišenci smejo biti ponosni na ta svoj nastop.

A tudi vrle deklice z Viča, Vodmata in okoličice bile so lepe in jednako opravljene. Krakovci v nekdanjej noši, v dolgih suknjah, širokokrajnih klobukih itd. vzbujali so tudi veliko pozornosti in prav dobro predstavljali skupino ribičev. Beli Kranjci in Kranjice bili so povsod prisrčno pozdravljani. Mej njimi bili so jako zanimljivi, lepi obrazi in krasna izvirna noša pomnoževala je še ugodni utis.

Skupina lovcev, ki so na svojih hrbtih nosili srne, divje koze, volka in drugo divjačino ter imeli s seboj vso lovsko pripravo, ne iznimši niti lepih in dragih lovskih psov, ugajala je vseskozi, osobito pa prijateljem lova.

Najlepši pa je bil svatovski spreved. Na velikanskem vozu, pred katerim so bili upreženi 4 veliki žrebci g. P. Majdiča, peljala se je „bala“, zadaj pa so korakali svatje v parih. Tacih svatov se ne vidi zopet tako hitro in gospej Murnikovej radi napravimo zo to sestavo globok poklon. Krasotice (gospe: Grasseli, Negrelli, Krisper, Matjan itd.) bile so v narodnej noši še lepše in gospodje bili so tudi srečno izbrani in marsikdo zavidal jim je današnje srečo.

Prav dobra je bila tudi vrsta kmetških fantov in deklet z raznim orodjem, ki so predstavljali poljedelstvo, rudokopi iz Trbovelj in Hrastnika in Beli Kranjci s svojim vozom, žal, da vsega obširneje poročati ne moremo.

Vsi ti, razen teh pa še veterani s svojo godbo, požarne brambe itd., vkupe par tisoč ljudij, korakali so v sprevedu mimo presvetlega cesarja s frenetičnimi živio-klici. Krasnoboja raznovrstnost se je prijetno družila z največim navdušenjem; bil je sijajen dan, bil je srčni izraz vse Kranjske.

Presvitli cesar nagovoril je izmej svatov gospo Murnikovo, gospico Grassellijevo in g. Drenika, in ko se je podal iz paviljona mej ljudsko veselico in so hoteli stražniki napraviti špalir, dal je znamenje, da tega ne treba in v hipu razvrstil se je narod v najlepši red in ljubljani vladar bil je brez straže sredi svojega vernega naroda. Krasen prizor, kakeršnega bi zaman iskal v katerej koli državi!

Kako se je potem razvila in razvnela ljudska veselica, kako je v pozno noč ondu mrgelelo neštete množice, ki se je zabavala na razne načine, ne bomo popisovali, ker to sploh mogoče ni; dovolj naj bode, da je vse tako dobro in povoljno izpalo, da se bode še poznim vnukom pripovedovalo o tem sijajnem dnevu, o navdušenji, ki je navdajalo naš narod, ko je bil naš cesar v njegovej sredi.

Za deželni muzej „Rudolfinum“

položil se je danes ob 10. uri dopoldne temeljni kamen. Nj. Veličanstvo prišlo je kakor vsekdar, točno na minuto. Na nagovor dež. glavarja grofa Thurna odgovoril je, da smatra za Svojo najvažnejšo nalogo pospeševati vsa prizadevanja za omiko naroda, za ljubezen do umetnosti in znanosti, da Ga veseli, da tudi Kranjska ne zaostaja za drugimi de-

želami in da Ga podvojeno veseli, da se ustanovi trajen spomenik tesne zveze Njegove hiše in kranjskega naroda z Rudolfinum-om, kateremu ostane ohranjena vedno cesarska zaščita.

Na nagovor predsednika hranilnice g. A. Dreota odgovoril je cesar, da je hranilnica pokazala patriotičen duh, ko je povodom venčanja Njegovega ljubljenskega sina dala nagib k tej zgradbi, za kar jej izreče zahvalo. Gosp. dež. glavar predstavi potem stavbenega mojstra Treo-ta, cesar stavi nekaj vprašanj, ogleda vse načrte muzeja ter udari po cerkvenih, po knezoškofu izvedenih obredih trikrat s srebrnim kladivom na temeljni kamen, ki je iz sivkaste kamena. V otlino uložila se je pušica iz kovine, v tej pa je: po jedna slavnostna številka „Slovenskega Naroda“, „Laibacherice“, „Novic“, „Danice“ in „Laib. Wochenblatt“, potem 1 cekin, kovan l. 1883, srebrniki po 2, 1 in 1/4 gld., drobiž po 20, 10, 4, 1 in 1/2 kr., in ustanovno pismo, ki slove:

„V petdesetih letih, odkar so pod preslavno vladno nepozabljivega cesarja Franca I. stanovi Kranjski ustanovili deželni muzej, pokazalo se je bilo, da prostori, tačas odločeni za ohranitev muzejskih zbirk, kakor tudi pozneje pridobljeni prostori v deželnem licejskem poslopju, po nekoliko neso primerni, ter da v njih nikakor ni moči razširiti tega zavoda.

Bilo je zatorej res blago domoljubno mišljenje in dokaz, kako se prav umeva svrha deželnega muzeja, ko je ukrenila kranjska hranilnica povodom obiteljske svečanosti v Najvišji cesarske hiši, od narodov avstrijskih soglasno veselo pozdravljane poroke Njega ces. visokosti presvetlega cesarjeviča Rudolfa s presvetlo cesarično Štefanijo Belgijsko, v obnem zboru 3. dne majnika meseca 1881. leta po poročilu hranilničnega kuratorja dra. Jožefa Suppana: „da v slučaju, ako se dežela Kranjska najkasneje do 1890. leta dejansko poprime zidanja lastnega muzejskega poslopja in ako se dobode Najvišje privoljenje, da se sme imenovati ta zavod Rudolfinum, hranilnica prevzame polovico stroškov za nakup stavišča, za postavljanje poslopja in takisto tudi za notranjo opravo v najvišji skupnej vsoti 100.000 gold. na račun svojega rezervnega zaklada.“

Kranjski deželni zbor je tej visokodušni ponudbi s sklepom v seji 19. dne oktobra meseca 1881. leta ustregel, privolivši še dalje potrebno novčeno pripomoč iz pričakovane vsote za licejsko poslopje, katero se ima prodati poučnemu eraru in iz muzejskega ter deželnega zaklada. Ob enem je ukrenil v svoji domoljubnosti, da v spomin 27. dne decembra meseca 1282. l., ko je kralj Rudolf Habsburški v državnem zboru Avgsburškem svojima sinovoma Albrehtu in Rudolfu izpraznena vojvodstva Štajerske, Kranjske in Slovensko krajino poklonil v fevd, ter se je po tem državnem činu pričela zveza Kranjske zemlje z rodno hišo Habsburško, to skupnost Kranjske dostojno praznuje in kot stalen spomenik te deželne slovesnosti postavi muzej, kateri se ima poveljati z imenom presvitlega cesarjeviča.

V 22. dan majnika meseca 1882. l. vzprejela je deželna deputacija, ki se je bila poslala v tej stvari na Dunaj, najmilostivejši cesarski obet, da se Nj. ces. in kr. apostolsko Veličarstvo udeleži namerjanega deželnega godovanja s pridržkom, po katerem se ima pozneje za trdno določiti čas, kedaj naj se vrši in privolilo je dalje tudi, da se novi muzej sme imenovati Rudolfinum.

Odsek, kateremu so se izročila pričetna dela, da izbere stavišče ter do dobra določi stavbin črtež, v katerem so bili gospodje: Karol Deschmann, deželni odbornik in muzejski kustos; Leopold Bürger, podpredsednik hranilnice in trgovec; Ivan Resori, nadzornik c. kr. velikej tabačnej tovarni; Albert Samassa, ces. kr. dvorni zvonar; Adolf Wagner, mestni inženir in Franc Witschl, deželni inženir, izpolnil je svoj nalog o pravem času, tako, da se je na podlagi dodelanih črtežev po stavbinskem mojstru stavbinske družbe, Vilhelmu Treo, mogla stavba oddati in početi z zidarskimi deli 18. dan junija meseca 1883. l.

Do tačas je na poziv deželnega odbora bila zaradi nabiranja prostovoljnih darov mestna občina Ljubljanska zagotovila donesek 5000 gld. in druge korporacije ter zasobniki so podpisali 1663 gld.

A najvišja čast je bila namenjena temu poslopju s tem, da je Nj. ces. in kr. apostolsko Veličarstvo po Najvišji potrjenem programu v deželni šeststoletnici julija meseca 1883. l. najmilostliveje blagovolilo prevzeti pri Najvišji svoji navzočnosti na Kranjskem pokladanje temeljnega kamna Rudolfinumu lastnoročno.

Vroče zaželeni čas je došel, slovesno sprejela je svojega rodnega vladarja prezvesta Kranjska dežela, stopil je v praznično olepšano stolno mesto Emono, mej burnim veseljem stanovništva in kot ne malo znamenje cesarske milosti smatra deželni zastop, da je Nj. ces. in kralj. apostolsko Veličarstvo cesar Fran Josip I. — 14. dan julija meseca 1883. leta blagovolil temu novemu deželnemu zavodu z zidarsko ometačo in z udarcem kladiva podeliti cesarski blagoslov.

Tako naj se torej to poslopje, noseč ime Rudolfinum po presvetlem rodovinci iz hiše Habsburške, čegaver visoko ime se daleč blesti kot ostrovidnega preiskovalca na polji prirodoslovja in plemenitega pokrovitelja znanosti in umetnosti, pod to visoko zaščito dvigne v spomenik srčne združitve Kranjske s skupno državo Avstrijo, naj bode vedno gojišče znanstva, kateremu jedini smoter ima biti resnica, naj bode središče zgodovinskih spominov domovine ter nje raznoterih prirodnin, kakor tudi stvaritev umetelnosti in zlasti umetelnega črta, naj od tod izbaja vzpodbuja obče koristnemu znanstvenemu in umeteljniškemu delovanju domačih sinov: vsemu temu pomози Bog!

Da se je to tako zvršilo, svedoči listina, svojo ročno podpisana po Nj. ces. in kr. apostolskemu Veličarstvu cesarji Fran Josipu I., katerej so pristavili svoje podpise gospodje dr. Janez Zlatoust Pogacar, knezoškof v Ljubljani; Andrej baron Winkler, deželni predsednik na Kranjskem; Gustav grof Thurn Valsassina, deželni glavar Kranjske; Aleksander Dreot, vodja kranjske hranilnice in Peter Grasselli, župan Ljubljanski.

V Ljubljani, dne 14. julija 1883. l.

Mej slavnostjo, pri kateri so bili prisotni vsi dostojanstveniki, veliko dam in odličnega občinstva, Ljubljanska društva, peli so čitalniški pevci „Očenaš“ izborni, potem filharmonično društvo jeden zbor. Cesar dal je mej petjem milostno znamenje, da se občinstvo sme pokriti.

Za cesarjem udarjali so s kladivom na temeljni kamen še deželni odborniki, župan in člani odbora ad hoc.

Potem se je na temeljni kamen poveznil lep izdelan pokrov, ki ima naslednji napis:

Franciscus Josephus I. fundamentum hujus aedis
jecit 14. jul. 1883.

Mej sviranjem godbe odpeljal se je cesar, pri prihodu kakor pri odhodu in povsod, kjer se je pokazal, nazdravljan z najsrčnejimi živjoklici.

Na to obiskal je prelepe prostore Ljubljanske hranilnice. Gospodje so se resno potrudili vsprejeti Najvišjega gosta dostojno. Elegantne stopnice in hodniki bili so z eksotičnimi rastlinami spremenjeni v pravi vrt in so še poveljevale itak že solidno lepoto. Cesar počastil je s Svojim pohodom najprej pisarno ravnatelja svetnika Janežiča, šel skozi likvidaturo, tajnikovo pisarno v knjigovodstvo in naposled v zastavnico, povpraševajoč po vseh razmerah in zanimajoč se za vse podrobnosti. Izrazil je Svoje Najvišje zadovoljstvo gospodom ravnateljem o lepoti prostorov in izrednem redu.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 14. julija.

Česki deželni zbor volil je v četrtek svoje obornike, ter so izvoljeni: V skupini veleposestva grof Ferdo Chotek, baron Pfeil-Scharffenstein s 67 od 68 glasov (namestnika baron Kleist in Fischera). V skupini mest in trgov dr. Volkeit

in dr. Schmykal z vsemi 68 glasi (namestnika direktor Löw in dr. Schlesinger). V skupini kmetkih občin dr. Škarda in prof. Kvičala z vsemi 76 glasi (namestnika dr. Šolc in dr. Kajzl). Iz celega zbora pa dr. Waldert z 224 iz 229 glasov in dr. Zeithammer s 152 glasi. (Profesor Cziharz je dobil 73 glasov od Nemcev. Namestnika sta prof. Cziharz in dr. Jafabek). — Deželni odbor česki obstoji torej iz treh Čehov, dveh konservativcev in iz treh Nemcev, katere je večina ne glede na hinavsko obuašanje nemške manjšine jednoglasno volila. Nemci te lojalitete neso vrnili.

Mestni zastop Brnski sklenil je jednoglasno, da se bode proti odloku naučnega ministerstva, s katerim se občini Brnski naroča ustanoviti drugo česko ljudsko šolo, prizval na upravno sodišče.

Voznik Oberdankov, Sabbadini, katerega je bilo sodišče v Inomestu na smrt obsodilo, je bil od cesarja pomiloščen. Nj. Veličarstvo prepustilo je najvišjemu sodišču odmeriti mu leta zapora.

Vstanje države.

Ruski guverner v Turkestanu, general Černajev, iznašel je takorekoč novo pot iz Rusije v Afghanistan, katera je mnogo krajša nego dosedanja čez Taškent in Orenburg ter ima mnogo važnosti za rusko trgovino. Pot ta pelje čez Kaspiško morje v ravni črti v Turkestanski Kungrad na reki Amu; nje dolžina znaša le 442 vrst, blizu 450 kilometrov, ter je našel Černajev na svojem preiskovalnem potovanju povsod nepričakovano obilo vode in lesa. Od Kungrada pa do afganske meje, mej deželama Chiwaškega khana in emira Bochara, dá se po Amu-Darji brodariti tudi velikim ladijam. Kakor se čuje, osnovala se bode kmalu brodarska družba Amu-Darje, znabiti z vladino podporo. Na Kaspiškem morji bode družba „Kavkaz-Merkur“ gradila ter opravila mnogo večjih parnikov. — Karakterizujoče je za napredek Rusije v srednji Aziji, da je emir bocharski sklenil vso bocharsko vojsko po ruskem načinu uniformirati ter upeljati rusko komando. Bocharski bataljonski šef Hodža-Urak biva v Peterburgu, da se priuči ruskega jezika in komande.

Španski Karliti neso več v tako dobrem sporazumenju s papežem, kakor prejšnje čase. Pristaši don Karla, presumnivega dediča po grofu Chambordu, hoteli so španske škofo siliti, da bi se udeleževali njihovih strankarskih demonstracij. Upravitelj dona Karla, marquis Nocedal, prišel je v svojem listu „Siglo Futuro“ pravi boj proti tem prelatom, ki se ustavljajo njegovim nameram. Vsled teh dogodkov izdal je papež alokucijo španskim katolikom, da bi nekoliko umiril strasti ter je odpozval nuncija Bianchia, ki se je preveč pečal z Nocedalom, iz Madrida. Vodja Karlitov pa se ni dal motiti z opomini in odsvetovanji sv. očeta ter uporil škofov, nego je v svojem listu še dalje hujskai verne proti svojim dušnim pastirjem. Na to pa se je obrnil papežev nuncij z okrožnico do vseh škofov, v kateri jih z vso odločnostjo in poudarkom stvari jediniti vero s politiko.

Odsek angleškega parlamenta, ki je imel razmotrivati in odobriti projekt tunela pod kanalom, zavrgel je ta projekt s 6 proti štirim glasom v veliko zadovoljstvo angleškemu časnistvu. Iz poročila odsekov se razvidi, da je bila mej šestimi odseki došlimi presojami le jedna za projekt (lorda Landsdowe), dočim so se vse druge izrekle proti njemu, in to iz različnih razlogov. S tem ukrepom odsekovim zgube vsi postavni načrti o tem tunelskem projektu, ki so bili že predloženi spodnji zbornici, svojo veljavo. Posebno vesela je „Times“ tega izida poudarjaje, da bi bila izpeljava tega načrta tako spremenila na škodo najvažnejše pogoje narodnega življa angleškega, da bi materialni dobički, ki bi sledili iz tacega tunela, ne dali se primerjati s to škodo.

Dopisi.

Od Voglajne 13. julija. [Izv. dop.] Na vsem potu od Št. Jurija do Celja bile so 11. julija vse hiše ob železnici z mlaji, smerečjim, zastavami in z mnogimi venci prekrasno okinčane. A najbolj se je v tem odlikovala tovarna v Štoreh. Tu je vibralo nad 100 cesarskih, Habsburških, štajerskih in bavorskih zastav, (slovenske kakor tudi frankfurtarice so bile prepovedane).

Na koludvoru v Štoreh pričakovalo je mnogo ljudstva z duhovniki in učitelji z učenci. Gospodje iz tovarne odločili so si že poprej prvi prostor. Tu so hoteli z delalci stati in z hoch-klici kazati, da so tu nemška tla. A ni se jim posrečilo.

Otroci iz Št. Lovrenca s občinskim odborom stopili so na prvo mesto ter se kljub vsem prošnjam in zabavljam neso umaknili.

JOSIP GEBA,

urar,

v Slonovih ulicah št. 11,
priporoča svojo mnogovrstno in izbrano zalogo

zlatih in srebrnih žepnih ur,

ur na nihalo, da bijó ali pa tudi ne, salon-
skih, stenskih ur, francoskih in ameriških vzbu-
jevalcev, ur iz Schwarzwalda itd. itd.

Velika izbér

švicarskih sviralk,

ki svirajo 2 do 10 komadov, z bobnom in zvončki, v bogato oprav-
ljenih zabojčih, posebno pripravne za slavnostna darila.

Ceniki na zahtevanje brezplačno. (452—5)

Poprave izvršujejo se najboljše in najhitreje.

Trgovska akademija v Chrudimu.

Začetkom novega šolskega leta (15. septembra 1883.) odpre se v
Chrudimu drugi tečaj trgovske akademije.

Chrudimska trgovska akademija, ustanovljena in vzdržana po Chrudi-
ski mestni občini s podporo visokega državnega upraviteljstva in drugih ude-
ležencev, deluje kot višja komercialna strokovna šola na to, da pripravlja
učence na podlagi občne znanstvene, moralne ter strokovne izobrazbe za trgo-
vski stan in sorodna mu stališča. Zavod obstoji iz treh letnih tečajev ter se
uvršča zaradi širnega delokroga mej srednje šole. V prvi razred vzprejemajo
se kot redni učenci oni, ki so z dobrim uspehom dovršili IV. razred gimna-
zija, realke ali pa realnega gimnazija, ter so pri vzprejemnem izpitu dokazali
svojo zrelost, da mogó ustopiti v I. razred. Izrednim učencem je dano na voljo
poslušati le posamezne predmete.

Šolnina znaša v trgovski akademiji za vsak tečaj 50 gld. na leto. Za
one abiturijente, kateri so pred ustopom v trgovsko akademijo z uspehom pre-
bili IV. razred kacega gimnazija, realke ali pa realnega gimnazija, se bode pro-
silo za ugodnost jednoletnega prostovoljca. Učencem, pri katerih tega pogoja
ni, se bode dajal pouk v onih predmetih, ki so potrebni za izpit pred c. kr-
vojaško izpraševalno komisijo, v posebnih kurzih za izreden honorar tako, da
zamorejo takoj po dokončanih studijah trgovske akademije podvreči se izpitu
za jednoletne prostovoljce pred c. kr. vojaško izpraševalno komisijo.

Oglasila vzprejemajo se od 12. do 15. septembra pri vodstvu tega
zavoda, katero je radovoljno pripravljeno takoj odgovoriti na zahtevana
vprašanja. (455—2)

Chrudim, v dan 1. julija 1883.

Za kuratorij trgovske akademije:
Dr. Machek, župan.

Bergerjevo medicinično milo iz smole.

priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se v največ evropskih državah s sijajnim
uspehom zoper

vsakovrstne oprhe na životu,

osobito zoper hrasče, kroničen in luskinasti lišaj, nalezljive braste, zoper prhljaj na
glavi in bradi, pege, žoltine, rdeč nos, ozebljino, potenje nog. — **Bergerjevo
milo iz smole** ima 40% koncent. smole iz lesa ter se stvarno od vsega
drugega mila iz smole, ki se v trgovini nahaja, razlikuje. — Da se **prekanjenju
izogne**, zahteva naj se odločno **Bergerjevo milo iz smole** ter na se pazi na
znano varstveno marko.

Pri **trdovratnih poltnih boleznih** rabi se mestu mila iz smole z uspehom

Bergerjevo med. milo iz smole in žvepla,

a zahteva naj se vedno **samo Bergerjevo milo iz smole in žvepla**, ker so
inozemski ponarejanja neuspešni izdelki.

Kot **milejšje milo iz smole** za odstranjenje vseh

nečistostij na polti

zoper oprhe na glavi in koži otrok in kot nepresežno kosmetično milo za umi-
vanje in kopanje pri vsakdanje rabi služi

Bergerjevo glicerín-milo iz smole,

imejoče 35% glicerina ter fino diši. (44—13)

Jeden komad velja 35 kr. z brošurco vred. — Glavno zalogo ima lekar
G. HELL v OPAVI.

V zalogi v vseh lekarnah cele države. Glavne zaloge pa imajo:

V Ljubljani pri gg. lekarjih J. Svoboda, G. Piccoli, W. Mayer in J. pl.
Trnkoczy. V Kočevju J. Braune. V Krškem J. Bomeker. V Idriji J.
Warto. V Kranju K. Šavnik. V Litiji Jos. Beneš. V Novem mestu
D. Rizzoli. V Radovljici A. Roblek. V Vipavi A. Konečný.

Naznanilo.

DUNAJSKI BAZAR

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 14.

Stalna razstava

25.000 kom.

za potrebo in luksus.

Prodaje se po stalnih cenah
à 5, 10, 20, 30, 40, 50,
75, 99 kr. in višje.

Ceniki
zastonj.

Odpre se v torek 10. julija.

Dunajsko,
Norimberško

galanterijsko blago

iz usnja in brona, kinč
in igrače. Lampijoni, solnč-
niki in dežniki.

Najnižje cene.

Visoko častito p. n. občinstvo se najuljudneje vabi v pri-
jazno ogledanje.

Z vsem spoštovanjem

(460—4)

EDVARD WITTE.

V Zagrebu,
Ilica 28.

Na Dunaji,
I., Kärntnerstrasse 59.

V Požunu,
Michaelerthor 18.

Vaše blagorodje!

Moj 85letni oča болоval je nekaj let sem na zapeki, spojeni z neznosnimi
bolečinami in na zlatej žili. Uporabljal je mnoga sredstva, katera so mu nasveto-
vali zdravniki, pa v-e brez uspeha. Slučajno čital sem o Vašem, dr. Rosovem
zdravilnem balzamu, naročil si dve steklenici in po njih uporabi postal je moj oča
zopet zdrav; popravil se je toliko, da sedaj mirno spava, dočim mu prej ni dalo
dlje spati, nego jedno samo urico. Blagoslovim Vas tedaj v imenu svojega pri-
letnega očeta.

S spoštovanjem

Fran Janak,

agent kneza Schwarzenberg-a.

Temešvar (na Ogrskem), 10. septembra 1876.

Hitra in gotova

pomoč boleznim v želodeci in njih posledicam.

Vzdržanje zdravja

obstoji jedino v tem, da se vzdrži in pospešuje dobro prebavljenje, kajti to je glavni
pogoj zdravja in telesne in duševne kreposti. Najboljše domače sredstvo, da se
prebavljenje uravna, da se pravo mešanje krvi doseže, da se odstranijo sprjeni in
slabi deli krvi, je uže več let splošno znani in priljubljeni

dr. Rosov zdravilni balzam.

Izdelan je iz najboljših, krepljivo zdravilnih zelišč jako skrbno, upliva uspešno
pri vseh težavah pri prebavljenju, osobito pri slabem apetitu, napetji, bljevanji, telesnih
in želodčnih boleznih, pri krči v želodeci, pri prenapolnjenju želodca z jedmi, zaslinjenju,
krvnem natoku, hemoroidah, ženskih bolečinah, pri bolečinah v črevih, hipohondriji in
melanholiji (vsled motenja prebave); isti oživlja svo delavnost prebave, napravlja kri
zdravo in čisto in telesu dá zopet prejšnjo moč in zdravje. Vsled tega svojega izvr-
snega upliva je zdaj gotovo in priznано ljudsko domače sredstvo postal
in se splošno razširil.

Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na
frankirane dopise na vse kraje proti postnemu povzetju svote.

Svarjenje!

Da se izogne neljubim napakam, zato prosim vse p. t. gg. naročnike, naj
povsodi izrečno **dr. Rosov zdravilni balzam** iz lekarne B. Fragnerja v Pragi
zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes,
ako so zahtevali samo zdravilni balzam, in ne izrečno **dr. Rosovega zdravilnega
balzama**.

Pravi

dr. Rosov zdravilni balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdelovalca **B. Fragnerja**, lekarna „k črnemu
orlu“ v Pragi, Ecker der Spornergasse Nr. 205—3.

V Ljubljani: **G. Piccoli**, lekar; **Vlj. Mayr**, lekar; **Eras. Birschitz**, lekar;
Jos. Svoboda, lekar; **J. p. Trnkoczy**, lekar. V Postojni: **Fr. Baccaricchio**,
lekar. V Kranju: **K. Šavnik**, lekar. V Novem mestu: **Dom. Rizzoli**, lekar.
V Kamniku: **Jos. Močnik**, lekar. V Gorici: **G. Christoforietti**, lekar; **R.**
Kürner, lekar; **G. B. Pontoni**, lekar. V Oglej: **Delia Damaso**, lekar. V
Trstu: **Ed. de Leitenburg**, lekar; **G. Prendini**, lekar; **G. B. Foraboschi**,
lekar; **Jak. Serravato**, lekar. V Zagrebu: **C. Arazim**, lekar.

Vse lekarne in večje trgovine z materijanim blagom v Avstro-
Ogrski imajo zalogo tega zdravilnega balzama.

Isto tam:

Praško vseobčno domače mazilo,

gotovo in izkušeno zdravilo zoper prisad, rane in ulesa.

Dobro rabi zoper prisad, ustavljanje mleka in če postajajo ženske prsi trde,
kadar se otrok odstavi; zoper abscese, krvava ulesa, gnojne mozoljčke, črmati
tur; zoper zanohtnico ali takozvanega črva na prstih; zoper obustavljanje, otekline,
bezgavke, izrastke, morsko kost.

Vsak prisad, otekline, ukoščenje, napihnenje se kmalu ozdravi; kjer se je pa
pričelo uže gnojiti, ule izsesa v kratkem in brez bolečin ozdravi.

V škatljicah po 25 in 35 kr.

(144—8)

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano, odstrani
naglušnost, in po njem se dobi popolno uže zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gld. av. velj.

C. k. privilegij
šivalnih strojev.

Ivan Jax,
v Ljubljani, Hôtel Evropa.
Zaloga vsakovrstnih
šivalnih strojev
za družine in rokodelce, rabljivih za
vsakotero šivanje. (376-7)
Sestletna garancija!
Poduk brezplačno. Na mesečne obroke po 4 do 5 gl.

Umetne (234-25)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem amerikauskem načinu
brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in
vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradeckyevega mostu, I. nadstropje.

Zdatno znižane cene.

Kava

neposredno iz Hamburga

razpošilja kakor znano v izvrstni kvaliteti

Karol Fr. Burghardt, Hamburg,

v žakljih po 4³/₄ kg. netto, poštnine prosto z zavit-
kom vred nemudoma po poštne povzetji.

	5 kg. av. v. gld.
Mocca, pristno arabska, plemenita	6.30
Menado, izvrstnega okusa	5.40
Peri-Ceylon, jako fina in mila	5.40
Melange (zmes), posebno priporočati	5.30
Ceylon Plantation, jako slastna	5.—
Java, zlatorumena, jako fina	4.70
Cuba, modrozelenca, briljantna	4.70
Afrik. Mocca, fina in zdatna	3.90
Santos, fina in močna	3.55
Rio, okusna	3.25
Caj v izvrstnej izbi, 1/2 kile od av. v. gld. 1.—	
(318-9)	do gld. 6.—

V „NARODNI TISKARNI“

v Ljubljani

je izšel in se dobiva Turgenjeva roman: NOV. Preložil
M. Malovrh. Ml. 8°, 32 pol. Cena 70 kr.

Za znižano ceno

se morejo še dobiti sledeče

slovenske lepoznavske knjige:

V. zvezek, ki obsega: Meta Holderis, roman, fran-
coski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik.
Velja 25 kr.

VI. zvezek, ki obsega: Kazen, novela, francoski
spisal H. Revière, poslovenil Davorin Hostnik. — Cerkev in
država v Ameriki, francoski spisal E. Laboulaye, poslo-
venil Davorin Hostnik. Velja 15 kr.

Za oba zvezka naj se priloži še 10 kr. poštnine, za jeden
zvezek 5 kr., za „Nov“ pa 10 kr.

GESCHÄFTS-SCHUTZ-MARKE.

Lekarne firm Trnkoczyjevih v
Dunaji — Gradci — Ljubljani — Stražnici.

Pri nakupu teh preparatov
opozoruje se p. n. občinstvo najljub-
neje na to post. dep. trgovinsko var-
stveno znamko (kača, samorog in orel),
katera se mora zaradi pristnosti na-
hajati na naših navodih za porabo.

Lekarna pri samorógu,

združena s homeopatičnim etablisementom,

lastnik

JULIJ PL. TRNKOCZY,

lekar in kemik,

v Ljubljani, Mestni trg šte. 4,

priporoča p. n. občinstvu tu naznačene, povsem po dolgoletnem izkustvu priznane in izborno učinkujoče medicinično-
farmaceutične specialitete in osvedočena domača zdravilna sredstva.¹⁾ — Opomba: Naročbe na specialitete in
doposlane recepte takoj izvršujemo na vse kraje cesarstva proti gotovini ali poštne povzetji najvestnejše in točno;
ob enem tudi prosimo, nam blagovoljno vselej naznaniti natančni naslov in pošto postajo.

Naročila po pošti se vsaki dan takoj izvrševajo.

¹⁾ Večino domačih in inostranskih specialitet, ki neso tu navedene, imam tudi v zalogi.

Na prsih in pljučah bolehnim!

Kranjski sirop iz pla-
ninskih zelišč
pripravlja se iz najzdravnejših
planinskih zelišč Kranjske; izbiran zoper kašelj, hri-
pavost, vratoból, prsne in pljučne bolečine. Zahval
mnogo prejeli.

1 steklenica z navódom vred 56 kr.

Gospodu Jul. pl. Trnkoczyju, lekarnarju v Ljubljani, na
Glavnem trgu.

Zamán uporabljaj sem pri kašlju in pljučnih bolečinah razna
sredstva, dokler nisem poskusil Vašega soka iz kranjskih
planinskih zelišč a 56 kr., in z veseljem sem opazil zbolj-
sanje. Blagovolite mi poslati še 3 steklenice.

Spoštovanjem Vaš udani
Josip Malešič v Sisku.

Naravno, zlatorumeno, nauspešnejše

ribje **DORSCH** olje.

Samo ob sebi in naravno iz ribjih jeter tekoče
zlatorumeno ribje olje je najuspešnejši lek, kakor to
mnogostransko potrjuje izkušnja najspretnjših zdrav-
nikov in dobri glas tega leka širi se dan na dan po
sijajnih uspehih, ki so se ž njim dognali.

Izredno dobro deluje pri: škrofeljnih, jetiki, spu-
ščajih, bezgavkah itd. Jedna mala steklenica 60 kr.;
dvojno toliko le 1 gld.

Malinovec

prve vrste, iz najbosjših štajerskih gorskih malin, ki
tudi prijetno diši, 1 kilo 80 kr., 1/2 kilo 40 kr.

Na znanje! Naši kemični preparati se izdelujejo v prvih in najzanesljivejših kemičnih tovarnah, kakor tudi v kemični tovarni našega brata na
Dunaji, ki je ob enem lekarnar, v Hundsturmstrasse 113; ta tovarna je pod vodstvom in upravitelstvom jednega doktorja kemije
in je na mnogih razstavah dobila za svoje fine kemične preparate najlepša darila. — Vegetabilije, razne surovine, izlečke in na mrzlem stiskano olje dobivamo
po največ iz lekarne in oljene tovarne našega očeta, lekarnarja v Strassnitzu in je to gotovo zanesljiva prodajalnica, tako da imamo lahko vedno čisto in pristno
blago na razpolaganje.

Od nekdanj že se trudimo, da izdelujemo po naročilih gospodov doktorjev z največjo skrbnostjo in vestnostjo p. n. občinstvu kemične preparate
allopatična in homeopatična zdravila.

De zamorem najpopolnejše ustredi tem zahtevam, nesem se ogibal truda in stroškov ter
sem sezidal navlaš v ta namen posebni parni stroj za zdravila po lastnih načrtih, kateri glede izdelo-
vanja zdravil iz korenin, zelišč, izlečkov, čajev itd., kakor gg. doktorji za zdravila podpisujejo, z največjo
točnostjo in čistoto deluje: in ravno zbog tega skrbnega ravnanja pridobiva mnogo na dobroti in espehu.
Priporoča se najljubneje tudi za naprej gg. doktorjem in p. n. občinstvu

lekarna pri „samorogu“ na Mestnem trgu v Ljubljani.

!Proti bolečinam v glavi in želodci!

C. kr. priv. kri čistilna zrna
(z zdravniškim privolenjem),
jedno najboljših in najcenejših
domačih zdravil,

lahko odstranjujejo blato, čistijo kri
in se izvrstno osvedočijo, dalje so
tudi zoper bledičico, napenjanje, sliz,
gliste, glavoból, boleti na jetih in
vranici, skazenem želodcu, krvnih na-
vadih in zabasanji.

1 škatulja 21 kr.; 1 zavitek z 6. ška-
tuljami in navódom vred stane 1 gld. 5 kr.
Razpošiljava se le jeden zavoj.

!Priznanje!

Z veseljem Vam naznanjam, da so mi Vaše kri čistilne
kugljice, škatuljica po 21 kr., izredno dobro služile.
Vročina, katero sem čutila po vsem telesu, potem hudi gla-
voból in sem ter tja napadaloča me mrzlica, sami nasledki
zapretja in želodčnega katárlja, pomehali so, hvala Bogu,
po polnem, ko sem uživala Vaše kri čistilne kugljice, tako,
da ljudje že pravijo, da sem veliko bolj zdrava videti.
Zahvaljujem se vam vnovič prav iskreno, Vas prosim, da mi
pošljete za 1 gld. 5 kr. še jeden zavitek teh tako izvrstno delu-
jočih kri čistilnih kugljic.

Pozdravlja Vas sem najudanejša

Lucija Šliber.

Salicilna ustna voda,

aromatična, upliva oživeljajoče, zapreči pokončanje zob
in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Salicilni zobni prašek,

splošno priljubljen, upliva zelo oživeljajoče in napravi
zobe blesteče bele, a 30 kr.

Varstvena znamka.

Izdelki kateri, nemojajo te postavne do-
ponirane varstvene znamke, naj se kot
ponarejeni koj vrnejo.

Cvet zoper trganje,

po dr. Maliči,

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin
ter revmatizem, trganje po udih, bolečine
v križi ter žilnih, oteklino, otrple ude in
kile itd., malo časa če se rabi, pa mine po-
polnem trganje, kar dokazuje obilno zahval.
Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje
po dr. Maliči“ zraven stojecim zname-
njem; 1 steklenica 50 kr.,

Zahvala.

Gospodu J. pl. Trnkoczyju, lekarnarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinske bolezn na nogi silno
trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa
bolezen čedalje hujša prihajala in uže več dni neso mogli stopiti
na nogo, spominim se na Vas dr. Maličev protinski cvet
za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res imel je čudo-
vit vseh, da so se po kratkej rabi tega zdravila oprostili
mucnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam
torej dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdra-
vilo in ga vsakemu bolniku v jednakej bolezni priporočam.
Vašej blagorodnosti pa izrekam najprišrenejšo zahvalo,
z vsem spoštovanjem udani

Franc Jug,

posestnik v Šmarji p. Celji.

Mazilo za lase!

Po prof. dr. Pithu.

Jedno najboljših sredstev, da se prostor, kjer
rasó lasje, utrdi in da lasje ne izpada, ob enem
jim daje lep lesk in se uporablja z gotovim uspehom
pri tisočih.

1 lonček za dolgo časa samo 60 novcev.

Odličnim spoštovanjem.

Jul. v. Trnkoczy